

MORAVČAN

INFORMAČNÍ ZPRÁVODAJ OBECNÍHO ÚŘADU MORÁVKA

www.moravka.info

V Morávce 16. dubna 2012

Č. 2/2012

Informace z obce

Ta naše školička

a s ní rozbourená vesnička. Trochu vzruchu, vyčistí kubíky vzduchu. Teď už tedy vážně, k uvedenému problému nelze přistupovat vlažně.

Celý problém byl nastartován asi v roce 2006, kdy ZO pouze konstatovalo, že škola potřebuje peníze a dostane je. To bylo správné řešení, ale zastupitelé špatně vyhodnotili situaci a nepožadovali po škole, která pouze natáhla ruku, řešení.

Teprve v roce 2008 jsem poprvé zapochyboval o hospodaření ve škole. Pozval jsem na konzultaci vedoucí odborů školství Magistrátu města FM, která už v té době konstatovala, že škola hospodářší neefektivně. Doba pro řešení ještě nenastala a ZO pouze konstatovalo, že škola pojede dál. Trocha statistiky:

Školní rok	Počet dětí celkem	Pražmo	ostatní	Morávka	Finance na platy učitelů
2005/2006	125	45	6	74	0
2006/2007	118	43	6	69	125 053
2007/2008	104	32	8	64	184 950
2008/2009	96	31	8	57	390 320
2009/2010	88	27	5	56	744 741
2010/2011	84	23	5	56	930 026
2011/2012	86	21	8	57 17 II st.	1100 000

Z uvedené tabulky je patrné, že jsme školu měli řešit už dříve. Svůj díl odpovědnosti ze sebe nesnímám, ale v začátcích jsem byl sám. Velkou roli hrála i ta skutečnost, že p. Klimánek nechtěl rozruch (to není výtka, ale konstatování). Paní ředitelka byla v zastupitelstvu a mohla za školu bojovat a navrhopvat řešení (optimalizaci).

První trhliny v náhledu na p. ředitelku získali někteří zastupitelé při schvalování zřizovací listiny. Její postoj byl mírně řečeno zvláštní (citace).

Jako důkaz uvádím přepisy ze zastupitelstev.

8. 10. 2007

- 9.4.6. ZO byla předložena žádost ředitelky ZŠ a MŠ Morávka o navýšení rozpočtu pro základní školu na dofinancování mezd pedagogických pracovníků do konce roku 2007 ve výši 125 053 Kč. Tato povinnost vyplývá z usnesení ZO při udělení výjimky pro ZŠ. ZO ukládá ředitelce ZŠ, aby předložila plán opatření v oblasti mzdových nákladů na rok 2008. PRO — 6 hlasů PROTI — 0 hlasů

16. 9. 2009

- 22.4.1 ZO bylo předloženo nové znění zřizovací listiny ZŠ a MŠ Morávka, příspěvkové organizace, které je v souladu se zákonem 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zákonem 561/2004 Sb., školský zákon a zákonem 128/2000 Sb., o obcích, vše v platném znění. V diskuzi vystoupil p. Král — zda je třeba měnit celou ZL, starosta odpověděl, že je to lepší, protože se ruší dodatky.

Dále vystoupila p. Šponarová s tím, že neví kolik změn přináší změna zák. 250, proč se mění celá ZL, proč se nedodatkují, je to zásadní změna a měli bychom být obeznámeni a měli bychom porovnat starou ZL s novou.

Z vystoupení p. Klimánka vyplynulo, že se pokusil znění zřizovací listiny prostudovat, ale prozatím neví zda staré znění ZL či nové a navrhuje schůzku pro ujasnění si stanoviska.

Starosta oponoval, že změna je od 1. 4. 2009 a návrh nového znění zřizovací listiny ZŠ byl členům zastupitelstva rozeslán 28. 8. 2009, takže měli dostatek času na seznámení.

Vystoupila p. Šponarová a p. Král, že chtějí schůzku a věci znovu prodiskutovat, s tím, že stará verze bude lepší.

Paní Chovancová požádala, zda ji někdo vysvětlí rozdíly mezi starým a novým zněním zřizovací listiny a chtěla to slyšet od ředitelky ZŠ, která by podle ní měla tyto rozdíly předložit.

Rovněž p. Höger chtěl po ředitelce, aby vysvětlila rozdíly.

Předitelka uvedla, že není právník ani ekonom a chce vše znovu projednat.

Zastupitelstvo obce odložilo projednávání nového znění zřizovací listiny a schválilo variantu schůzky, na které se výše popsany problém projedná.

Zdrželi se ing. Ševčík, p. Höger PRO — 4 hlasy Zdrželi se — 2 hlasy

21. 10. 2009

- 23.4.1 ZO byla znovu předložena zřizovací listina Základní školy a mateřské školy Morávka (dále jen ZL) úpravou dle požadavku místostarosty obce. Ostatní návrhy (finanční limity, úprava bodu 7 ZL nebyly měněny). ZO po úpravě schvaluje zřizovací listinu Základní školy a mateřské školy Morávka.

PRO — 5 hlasy PROTI — 0 hlasy

23.4.3. **Jak dál se ZŠ.** Starosta předložil ZO návrh, aby ředitelka ZŠ zpracovala variantně řešení výuky v ZŠ a finančně vyčíslila výuku v plném rozsahu 9 tříd, další varianta spojené třídy na prvním stupni a finanční dopad do 10. 1. 2010. Dále ukládá ředitelce zpracovat návrh rozpočtu za ZŠ a MŠ do 27. 11. 2009. Starosta podal informaci že ZŠ již překročila rozpočtový limit na platy o 10 000 Kč a není započteno 4. Q.

Diskuze — **p. Šponarová — Uvedla, že neví, proč je nutné varianty zpracovávat.** Klimánek, Höger, Ševčík, uvedli, že takto to bylo dohodnuto na pondělním jednání. ZO návrh starosty na zpracování variant výuky s finančním dopadem a vypracování rozpočtu schválilo.

PRO — 5 hlasů PROTI — 0 hlasů

Kdo čte pozorně vidí, že snaha o optimalizaci školy byla v minulosti prioritou. Ještě v této době nebylo zastupitelstvo jednotné v postupu, jak školu zachránit.

Obec se snažila zvednout prestiž školy tím, že z evropských peněz pořídila novou učebnu fyziky a chemie, učebnu výpočetní techniky. Dále bylo opět z dotace pořízeno multifunkční hřiště a z obecních peněz bylo dostavěno další. Byla zpracována příručka **na propagaci** školy, kterou uhradila obec ve výši 13 000 Kč. Dále obec zvýšila příspěvek na žáka první třídy na 2 000 Kč. Efekt byl nulový, ba naopak pro rok 2012/2013 se přihlásilo pouze 8 žáků do první třídy, **z toho 1 z Pražma.**

Nesouhlasím ani s informací p. Žambocha o růstu porodnosti, protože není úplná a je ji nutné doplnit — kolik dětí zůstalo v naší ZŠ.

rok	Narozeno	ZŠ Raškovice	odstěhováno	Zůstalo ve škole
2000	8	1		7
2001	6		2	4
2002	12	5		7
2003	10		2	8
2004	11	3		8
2005	7		2	5
2006	11	3 zápis Raškovice	2	6
2007	15	4 jiná MŠ	1	10 výhled 2013

I z tohoto přehledu je patrné, že děti nešly do Raškovic v roce 2002 a 2004 kvůli starosty (který tehdy starostou ještě nebyl). Chybička byla asi jinde.

Jsme v roce 2012, rozbouřená hladina, bitva opět začíná. Řeknu — bitva zbytečná, protože veškeré varianty položené na stůl, a bylo jich pět, zůstaly pouze variantami. Na doplnění lkaní p. ředitelky do kamery, že kdyby nesvolala schůzku rodičů, zastupitelé by rozhodli, není pravdivé. Schůzku jsem inicioval já, abych zjistil stanovisko rodičů.

Jako důkaz uvádím přepis e-mailu zaslaného škole dne 12. 3. 2012

Přeji dobrý den.

Jelikož padlo jednání s Raškovicemi dne 2. 4. 2012 a zůstává varianta IV. pětitřídní základní škola na Morávce, žádám o svolání informační schůzky rodičů, **kde zástupci zřizovatele seznámí rodiče s návrhem** dalšího fungování školy. Navrhuji příští týden mimo 21. 3. to mám plno. Čas určete sami, pokud budete chtít, rozdělte jednání na první a druhý stupeň po hodině.

Následně bude ZO a to 26. 3. 2012. ZŠ

Takže vidíte, že jednání jsem se nevyhýbal, chtěl jsem projednat tři varianty úplné školy (9 tříd) a variantu pětitřídní. Že byla věc zmanipulována tak, aby to vypadalo, že se starosta nechce s nikým bavit a rozhodnout si sám, je víc než zřejmé.

Jelikož se vyhlásil konkurz, tak z logiky věci vyplývá, že vývoj školy se bude projednávat s vítězem konkurzu.

Centrum obce

To bylo druhé závaží na pomyslné váze škola × centrum. Tato záležitost se taktéž projednává již dlouhou dobu.

Jako důkaz uvádím přepisy zastupitelstev.

9. 10. 2006

Pan ing. Klimánek požádal o dotaci na PD uvedené investiční akce Výstavba nového obecního úřadu. Dotace nebyla udělena.

17. 9. 2008

15.3.2. Starosta obce předložil ZO návrh na odkoupení části objektu Jednoty SD (maso–uzeniny) za cenu 500 000 Kč včetně pozemku. Tato část objektu by byla rekonstruována a využita jako knihovna a informační centrum. Současně by byla provedena dostavba nového obecního úřadu v návaznosti na úpravu centra obce. **Vizualizace objektu je přílohou zápisu.**

Jako další byl předložen návrh opravy stávajícího objektu obecního úřadu s přístavbou garáží a vytvoření zázemí pro společenský sál a kadeřnictví.

ZO schválilo odkoupení části budovy Jednoty za navrženou cenu a pověřuje starostu obce dalším jednáním. Zároveň schválilo záměr vybudování nového obecního úřadu a úpravy stávající budovy obecního úřadu dle návrhu a pověřuje starostu k zadání vyhotovení projektové dokumentace.

PRO — 7 hlasů PROTÍ — 0 hlasů

16. 12. 2009

24.3.8. ZO byla předložena smlouva ing. arch. Zezuly na zpracování PD pro ÚŘ a SP na stavební úpravy bývalé prodejny masa a přístavba obecního úřadu v Obci Morávka. za cenu 180 000 bez DPH. Starosta informoval přítomné o provedených krocích v dané věci.

Diskuze p. Klimánek — doplnil, že na těchto záležitostech pracuje arch. Zezula dlouho a je to rozumné řešení..

ZO uvedenou smlouvu schvaluje a zmocňuje starostu k podpisu uvedené smlouvy.

PRO — 5 hlasů PROTI — 0 hlas

Omluveny Šponarová, Chovancová

Územní rozhodnutí a stavební povolení nabylo právní moci 16. 4. 2010 — bez připomínek občanů a zastupitelů.

Nové zastupitelstvo rozhodlo o této investiční akci dne 21. 2. 2012 pod usnesením

3.4.1 ZO projednalo a schválilo priority obce pro volební období 2011-2014, které byly dohodnuty na předcházející schůzce zastupitelů v lednu 2011/viz příloha/ Na žádost pana Krále bylo doplněno do výhledu pořízení auta pro dopravu mladých hasičů.

PRO – 7 hlasů

PROTI - 0 hlasů

Priority obce

Vodovod Lipový 900 000 Kč (hotovo)

Multifunkčního hřiště u ZŠ 1 300 000 Kč. (hotovo)

Výtah ve zdravotním středisku 650 000 Kč. (hotovo)

Centrum obce — výstavba nového úřadu, knihovny a pošty s parkovištěm a mobiliářem (lavičky, odpadkové koše, místo pro vánoční stromek) 15 mil. Kč. (po výběrovém řízení)

Zateplení a výměna oken ZŠ — asi 13—15 mil. (vypsáno výběrové řízení)

Škola—financování, výuka (v řešení)

Majetkoprávní vypořádání komunikací k Partyzánu a v dolní kolonii (realizuje se)

Odvodnění u p. Ručky kolem chatoviště kolem Venuše Štefkové pod komunikaci, kolem Konráda Štefka — 2 mil. (**projekt pro územní rozhodnutí**)

Opravy autobusových čekáren — Vlaské, Přehrada, Bebek 800 000 Kč.

Hasiči — dopravní auto pro mladé hasiče

U těchto aktivit se jedná o záměr, bez jakýkoliv podkladů.

Řešení likvidace biologicky rozložitelného odpadu (tráva). přes SOPM

Penzion pro seniory — přes SOPM

Chodník s cyklostezkou z centra na Pražmo

Rekonstrukce www stránek obce

Vytvoření pietního místa „Noční přechod“ (lavičky, oprava sousoší)

Bankomat podle možností přes SOPM

Tady je jasně vidět, že škola byla pouhá zástěrka, řešit se nechtělo vůbec nic, pouze protistranu umlčet. Jistě, pokud si myslíte, že centrum obce nepotřebujete a 600 000 Kč za projekt se lehce vyhodí, máte na to právo. K tomu připočteme 500 000 Kč za budovu masny a 300 000 Kč za pozemek. Potom ale nechápu, proč všechny strany jdoucí do voleb, měly ve volebním

programu centrum obce. Zvláště jedna to vypíchla „**Líbí se Vám centrum obce, nám ne. Pojdme s tím něco udělat**“. Lze to chápat tak, že budeme plýtvat, ale to nemuselo být na křídovém papíře.

Centrum se dělá pro všechny se záměrem, aby hlavně starší lidé nemuseli na úřad, do knihovny a na poštu po schodech. Je pravdou, že p. MUDr. Carbolová prohlásila, že není třeba nový úřad pro tři lidi. Je doložitelným faktem, že od počátku roku do 31. 3. 2012 bylo na úřadě „jen 448“ lidí (drobný nesoulad v počtech).

Když pominu to, že zastupitelé Foldyna, Carbolová se ozvali při výběrovém řízení na zhotovitele stavby a hodlají tuto stavbu odstřelit s pomocí občanů, kteří staví proti sobě dvě odlišné věci škola — centrum. Je to zvláštní přístup těch, kteří jsou v ZO 16 měsíců.

Podám pár vysvětlujících informací.

Centrum obce — komplexní pojetí centra, shromáždění důležitých bodů pro život občanů — obchod, pošta, knihovna, úřad. K tomu úprava okolí, lavičky, odpadkové koše, parkoviště a místo na vánoční strom.

Celých 12 mil. (včetně DPH) z původních 15 mil. plánovaných, profinancová firma, která vyhrála. Splatnost faktur je 365 dní. Po žádosti obce může být splatnost faktur 36 měsíců. **Splátky jsou bez úroků.**

Snaha zastavit výstavbu je přímým útokem na práci minulého zastupitelstva, kdy finance dané do projektu by tak byly zmařeny.

Uváživou finanční politikou si obec zajistila dostatečný kapitál na financování naplánovaných akcí. Takže má nejen na účelné a podložené dofinancování školy, ale může si dovolit bez půjček i další investice většího rozsahu jako je započetí řešení neutěšeného vzhledu centra obce.

Bebek a zima

Tak to byla tedy psina. Autobusy nejezdily, telefony nám zvonily a ty, co bydlí u Bebka, z toho málem klepla pepka. Bylo mi jich velmi líto, když na točně zaparkuje řidič jelito. Situace k neřešení, jednoduché to fakt není. Odstranit zákazovou značku na Lipovém bylo jednoduché. Ono zrušit se dá cokoli, ale řešení co dál se moc nenabízí. Chataři nechápou, že se jedná o točnu pro autobus a ne parkoviště viz: „Musíte nám vyhrnout, ať se dostanu k chatě“. Zákon to neukládá, takže opravdu nemusím. Policie je silně bezzubá, ale ti kluci v terénu za to nemůžou. Pracuje se na variantách řešení, nebudu o nich informovat, v televizi jsem už byl a ještě by se to mohlo otočit Bebek versus škola.

Jaroslav Svěcený

Byl jsem osloven manažerkou houslisty Jaroslava Svěceného, zda nechceme tuto významnou kulturní osobnost přivítat mezi námi. Dohodli jsme se rychle, budou to housle a varhany.

Jaroslav Svěcený s doprovodem varhan

27. 5. 2012 v kostele na Pražmě

v 15.00 hodin

vstupně 300 Kč

předprodej vstupenek Obecní úřad Morávka, Pražmo

Odpady

Je už trapné o tom psát, ale někteří jedinci se chovají velmi nedůvtipně. Ten jedinec, který sype stavební odpad na parkoviště do kontejnerů, komplikuje situaci všem kdo se o odpady starají a přitom máme sběrné místo. Takže vzkaz neznámému: „Stavte se na obec, vysvětlíme vám co je sběrné místo a kudy se tam jede“. Jinak se také můžeme pochlubit, jsme na 9 místě z 243 obcí do 4 000 obyvatel v nakládání s odpady. Na tomto úspěchu mají obrovskou zásluhu oba pracovníci obce, kteří jsou v poslední době terčem kritiky některých občanů, kteří staví jejich práci jako skoro nepotřebnou. Můžeme to otestovat, pošleme je na 14 denní dovolenou a pak se uvidí. Jestliže někteří nechtějí vidět jejich práci (úklid všude, chodníky, komunikace, kontejnery, kosení, zametání). Zvláštní je, že tito odborníci se začali profilovat po jednáních o škole.

Zdeněk Ševčík, starosta

Zprávy ze školy

Velikonoční laťka

V úterý, třetího dubna, se ve školní tělocvičně odehrál urputný boj mezi našimi žáky a žáky druhého stupně ZŠ Raškovice v tradičním skoku vysokém, nazvaném Velikonoční laťka. Byť byli žáci z Raškovice o poznání vyšší, naši sportovci se nenechali zastrašit a obsadili hned 2 první místa — se skokem 115cm Dominik Blahuta (mladší žáci) a Alena Tošenovjanová (dívky) se 130 cm. Ze starších žáků zabodoval Lukáš Buček, který skočil do výšky 155 cm a umístil se na třetím místě. Výkony to byly úctyhodné a doufáme, že se příští rok zlepší. Ke konci školního roku plánujeme atletický trojboj.

Mgr. Šichtařová

Velikonoční dílny na druhém stupni

Tradice, kouzlo Velikonoc, pracovní dovednosti a tvořivost byly hlavním motorem tradičních Velikonočních dílen — projektového dopoledne. Na druhém stupni žáci vyráběli ozdobné květináče rámečky na zeď, velikonoční svícný, papírové dekorace a ozdoby z pedigu. Nejpečnějšší výrobky byly vystaveny na Obecním úřadu. Touto činností se u žáků prohlubují motorické dovednosti a fantazie.

Mgr. Šichtařová

Druhé místo v MS kraji ve sběru elektroodpadu

„Dobrý den, u telefonu zástupce společnosti ASEKOL. Je mi potěšením Vám oznámit, že jste obsadili druhé místo ve sběru elektroodpadu.“... Asi nejlepší zpráva měsíce března. Během minulého školního roku jsme nasbírali a odevzdali přes 20 kg drobných spotřebičů na jednoho žáka. Při předávání poukazu na body do projektu si žáci připomněli, proč je dobré nefunkční zařízení odevzdávat.

Mgr. Šichtařová

Noc s Andersenem 2012

30. března jsme se stejně jako loňský školní rok zapojili do celorepublikového projektu pod názvem Noc s Andersenem. Letos jsme se ubírali cestou zvířátek v pohádkách. Celý večer děti doprovázeli Bob a Bobek a Včelka Mája. Poznávali jsme zvířátka a pohádky, do kterých patří. Podnikli jsme také lampiónový průvod, na kterém nás žáci 8. ročníku trochu vystrašili. Do světa snů nás večer doprovodila pohádka.

Mgr. Martová

Lyžařský kurz — Slavič 2012

Tradice se musí dodržovat, a proto jsme vyrazili na lyžařský kurz opět na Kolářovu chatu Slavič. Hlásíme samý úspěch. Všichni lyžujeme. Tento školní rok to bylo jednodušší, jelikož jsme se naučili lyžovat už během hodin tělesné výchovy strávené ve zdejším lyžařském areálu Sviňorky.

Z lyžařského kurzu jsme se vrátili v pořádku, odpočinutí a připravení do práce! A co příští rok? Jedeme všichni ZNOVU!

Mgr. Martová

My, naše vesnice a informovanost

Jelikož Morávku charakterizuje tzv. „rozptýlená slezská zástavba“, je jasné, že předávání informací může představovat jistý problém. K dispozici máme tradiční způsoby: informační zpravodaj obecního úřadu, uzamykatelnou prosklenou nástěnku u budovy obecního úřadu a příležitostné vyvěšování a strhávání vývěsek na autobusových zastávkách.

Nicméně i k nám do hor dorazilo 21. století a proto nic nebrání tomu, aby si občané mohli zjistit, co se kde píše.

Kromě stránky obecního úřadu (www.moravka.info, záložka Úřední deska a Aktuality) doporučuji občas nahlédnout na stránky Pražma (www.prazmo.cz) a Raškovic (www.raskovice.cz (zde bych především upozornila na úřední desku stavebního úřadu s archívem, kde si můžete najít kdo, co a kde staví).

Pokud chcete zjistit, kde se na Morávce nachází nemovitost s konkrétním číslem popisným nebo evidenčním, zadejte tyto údaje na www.mapy.cz. Kromě běžné mapy a leteckého pohledu na údolí doporučuji prohlédnout si „Moravku“ také na historické mapě (šipka vpravo u položky Změnit mapu). Příslušné majitele parcely či stavby si můžete vyhledat na stránkách Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního na www.nahlizenidokn.cuzk.cz.

Dalším důležitým zdrojem informací je www.beatris.cz, což je společnost, která vydává nejenom náš zpravodaj, ale také zpravodaje jiných obcí. Klikněte vpravo dole na položku „Z naší dílny“ a zvolte „Periodické tiskoviny“. Zde si můžete stáhnout jednotlivá vydání zpravodaje Moravčan od roku 1999. Je zajímavé sledovat, jak se postupem času mění náš zpravodaj, jeho obsah a naše obec. Doporučuji podívat se také na zpravodaje jiných obcí.

Novinky z farnosti najdete na www.farnost-moravka.cz, jízdní řády na www.idos.cz a všehochoť informací pro návštěvníky obce si můžete přečíst na stránkách Sdružení podnikatelů obce Morávka na www.moravka.eu. Pokud zrovna nejste na Morávce a zatoužíte po aktuálním pohledu na rodnou obec, zkuste www.svinorky.cz, kde na levé liště najdete online kameru.

Máte-li více času a chcete nahlédnout dál do historie, na stránkách http://www.archives.cz/zao/media/fm/06_kroniky/Moravka/dil_1/index.html a http://www.archives.cz/zao/media/fm/06_kroniky/Moravka/dil_2/index.html jsou k dispozici digitalizované záznamy Zemského archivu v Opavě, kde se můžete dočíst, například, že „údolí Morávky jest malebné a jest cílem mnohých turistů a letních hostů z nedalekých průmyslových měst slezských a moravských“ nebo že „nastoupí-li službu na Morávku Čech nebo Moravan, nerozumí zcela místní mluvě zdejšího lidu a musí se naučiti místním výrazům.“

Pevně věřím, že uvedené odkazy pobaví, poučí a pomohou zvýšit informovanost nás všech.

Hana Jarolímová

Reakce na Moravčan speciál

V Moravčanu speciál Mgr. Martin Žamboch apeloval na zastupitele, aby nemysleli pouze na své volební období, ale byli stejně osvíceni jako čínští císaři, kteří uvažovali v horizontu desetiletí.

V lednu 2007, kdy začínalo pracovat minulé zastupitelstvo v čele s p. Ševčíkem, bylo v obecní kase mínus 25 000 Kč. Přesto si zastupitelstvo

vytýčilo nemalé cíle, stanovili si priority a také pokračovali v tom co započali jejich předchůdci. Jsem si jist, že tyto plány nebyly pouze na jedno volební období. Ve svém volebním období uskutečnili dost investičních akcí (mimo jiné také pro školu), přesto se jim podařilo nahospodařit tolik prostředků, že je nyní naše obec relativně bohatá. Podle Moravčanu speciál má na nespecifikovaných rezervách 7 miliónů korun, a proto je zřejmé, že nemysleli pouze na své volební období, ale hodně dopředu.

Z toho vyvozují, že svou kritiku p. Žamboch směřoval na zastupitelstvo současné a s tím plně souhlasím.

Někteří noví zastupitelé soustavně znevažují a napadají práci minulých zastupitelstev. Pokud po každých nových volbách zavrhneme dlouhodobé plány minulých zastupitelstev, tak opravdu dojde k tomu, že se bude plánovat na jedno volební období a rozvoj obce bude stagnovat.

Na zastupitelstvo 26. 3. 2012 přišlo mnoho občanů a většina z nich přišla podpořit zachování školy v plném rozsahu i za cenu, že se zastaví nebo pozdrží projekty dlouhodobě připravované. Peníze na tyto projekty mají být použity na dofinancování školy. Toto je velice jednoduché řešení, když jsou v obecní kase peníze a nás občany to nebude nic stát a nic tomu nemusíme obětovat. Toto je zásadní omyl. Peníze v obecní kase jsou nás všech a obětujeme tím realizaci dlouhodobě připravovaných projektů.

Nejsem odborník na školství a tak nemohu posoudit zda je nutné mít na základní škole na 85 žáků 11 pedagogů, 2 asistentky, vychovatelku a mít jak funkci ředitelky tak její zástupkyně. Na školách s tak malým počtem žáků bývají často třídy slučovány. Nešlo by to i u nás?

Pokud odborníci potvrdí, že v dané situaci při zachování celé školy a kvality výuky nelze učinit žádná úsporná opatření, pak navrhuji abychom školu podpořili nejenom plamennými projevy, ale rozhodli se pro ni něco obětovat osobně a tím jasně prezentovat svůj vztah ke škole.

Když každý občan Morávky přispěje částkou 400 Kč na školní rok, tak se vyřeší dofinancování druhého stupně o kterém se uvažovalo, že bude přesunut do Raškovic.

Někomu se může zdát tato částka vysoká, ale pro srovnání to představuje 16 piv v místní hospodě nebo 6 krabiček cigaret.

Já, i když jsem důchodce, tak tuto částku rád obětuji a předpokládám, že tak učiní každý občan, kterému na zachování školy opravdu záleží. Občané by tak jasně ukázali zda školu podporovat chtějí a odpadlo by tak případné referendum, které nepřímo navrhuje p. Jarolímová. Upozorňuji, že referendum taky něco stojí. Pokud se občané Morávky budou osobně podílet na financování školy, tak si také lépe pohlídají jak škola s těmito prostředky hospodaří a zda vedení školy a školská rada dělají vše pro to, aby se počet žáků zvyšoval, když špičkové vybavení školy a výborná kuchyně k tomu přispívají.

Závěrem chci říct, že vlastní děti nemám a do školy už asi chodit nebudu, přesto jsem pro zachování školy na Morávce, ale také pro vybudování nového obecního úřadu s poštou a knihovnou v přízemí. Jsem přesvědčen, že tento projekt je dobrý a je třeba myslet nejenom na naše děti, které jsou naše budoucnost, ale také na seniory, kterými jednou všichni budeme.

Ludvík Pachlopník, Morávka 170

Z historie Morávky

Často chodíme kolem míst a budov se zajímavou historií, která však postupně upadá v zapomnění. Připomeňme si příběh takového místa ležícího v samotném středu naší obce. Určitě jste si všimli mohutného stavení starobylého vzhledu na kopci naproti budovy naší základní školy. Ve štítové straně domu nalezneme i dvě konzoly pro umístění žerdí s prapory, což je další neobvyklá věc. Podle dochovaných svědectví si stavitel domu poblíž staveniště sám kopal hlínu a páčil cihly na stavbu, tak jak tehdy bývalo zvykem. Toto stavení pochází z doby před první světovou válkou a je spojeno se jménem řídícího učitele obecné školy ve Vlaském Jana Březiny.

Řídící učitel Jan Březina, rodák z Dobřatic pod Prašivou, spojil s Morávkou převážnou část svého života. Po absolvování německého učitelského ústavu v Těšíně a krátkém působení v Bašce přichází roku 1884 se ženou Marií na Morávku a ve věku 24 let se stává správcem jednotřídní školy ve Vlaském.

Zděná škola ve Vlaském (dnešní budova) byla otevřena roku 1876 a představovala druhou nejstarší školu na Morávce. Nejstarší obecná

škola z roku 1842 stála na Horní Morávce – Úspolce a zanikla se stavbou přehrady.

Školu ve Vlaském navštěvovalo v té době značné množství dětí. Jen ve školním roce 1885/86 zde bylo zapsáno 278 dětí z údolí Vlaského a Lipového. Teprve postavením Lipovské školy roku 1888 a zřízením parallelky ve Vlaském roku 1908 nabyl počet dětí ve třídách snesitelnější podoby.

I přes náročnou práci ve škole byl Jan Březina velice aktivní ve své práci pro obec. Roku 1896 vznikla právě na Morávce první veřejná knihovna v Pobeskydí, kterou pak spravoval. Dále stál u založení záložny a spořitelny Raiffeisen, jejíž byl členem a od roku 1902 až do své smrti i účetním. S kolegou učitelem Leharem stáli u zrodu českého sboru dobrovolných hasičů na Morávce roku 1896, který byl opět prvním v podbeskydských obcích. Snažil se o hospodářské a finanční povznesení obyvatel obce Morávky. Moravčanští učitelé Březina a Lehár spolu se svými kolegy z Pražma a Krásné vytvořili smyčcové hudební sdružení, které v obci účinkovalo po řadu let.

Jan Březina učiteloval na Morávce 44 let a 8 měsíců. Roku 1924 odchází do penze, kterou trávil v domě, který jsme zmínili v úvodu článku. Jeho syn Gabriel na svého otce takto vzpomínal: „Ve svých požadavcích byl nadmíru skromný. Jedinou zálibou a občerstvením byly mu hudba, zpěv, zahrada a knihy. Ještě nedlouho před odchodem na odpočinek dal se do studování angličtiny a cvičení se ve hře na čelo“.

Jan Březina zemřel roku 1932 ve věku 72 let a byl pochován za veliké účasti lidu na hřbitově před kostelem na Pražmě, který dnes již připomíná pouze kříž na kostelním prostranství. Na usedlosti nad školou zůstala jeho dcera Marie, provdaná za učitele Pasírbka. Ale to je již jiná historie.

Mohutné stavení nad moravčanskou školou stále stojí nezměněné podobě a připomíná dávné příběhy lidí spojených s historií naší obce. Jedním z nich je i životní příběh Jana Březiny.

Martin Žamboch

INFORMAČNÍ ZDROJE:

Archiv autora — Dopis Gabriela Březiny z roku 1937.

Miarka, A.: Morávka — Kdysi a dnes, 1991.

Vzpomínka starého učitele

Na fotografii Vojkovčiny pana V. Dubčáka z roku 1938 vidíme obecnou školu v Lipovém. Tehdy bylo na Morávce 278 dětí. A protože děti z Lipového při častých povodních se nemohly dostat do školy na Vlaské, byla pro ně v roce 1888 postavena škola v Lipovém. Zněla hlasy malých pasáček, kteří se do ní sbíhali z dalekých kopců a pasínek.

Starý učitel do svých vzpomínek napsal:

...Byl už pozdní podzim, listopad strhával listí stromů, ale mnoho dětí přicházelo do školy bosky. Stalo se nejednou, že se dopoledne z náhle ztemnělé oblohy začalo sypat. Sněhu přibývalo, a když jsem v poledne otevřel hlavní dveře, abych vypustil své svěřence, viděl jsem ve sněhu za nimi otisky jejich bosých nožek. Byly to však děti přírody a bez bázně se rozběhly po bílém koberci ke svým domovům.

Skromnost a pokora provázela jejich dětství a zaznívala také v písních, které rády ve škole zpívaly. Mezi oblíbené patřila píseň *Aby nás Pán Bůh miloval*. Když ráno sedli všichni svorně na lavičky těsně jeden vedle druhého, to měli už za sebou kus prožitého dne. Napasení dobytka byla jejich nejčastější ranní práce a pak následovala dlouhá cesta do školy. Chvilky, kdy v ní dosedli na svá místa, byla oddychem. Jejich červené tváře a dychtivé oči se rády upřely na mé housle. Slova a melodie staré písně zněla z dětských hrdélek jako modlitba...

Miluše Březinová

Zahrádkáři informují

Český zahrádkářský svaz Morávka uspořádá v letošním roce 3 zájezdy. Do naplnění plánovaného počtu míst nabízíme účast i nečlenům ČZS Morávka. Programy zájezdů:

12. 5. 2012 Prodejní výstavy Polsko

Program: Prodejní trhy v Cieszyně, školky květin a ozdobných keřů Pisarzowice, zahradnické a chemické potřeby Pisarzowice, školky Czechowice, motorest Horní Tošanovice. Odjezd z Morávky — Velký Lipový v 7.00 hod. Zastávky po trase Morávka—Pražmo—Dobrá—Č. Těšín. Předpokládaná cena 200 Kč.

1. — 3. 6. 2012 Znojmo — Rakousko

Program:

1. den Židlochovice — park, zámek, obora, Jevišovice — krokodýlá farma, Znojmo — prohlídka hradu a města, ochutnávka vín ve sklípku.
2. den Melk — nádherný klášter a město. Podle výběru: Schallaburg — romantický hrad nebo jízda lodí po Dunaji z Melku do Kremže.
3. den Tulln — výstavní zahrady, Bissau — Svět ametystů, Velký újezd, Morávka

Odjezd z Morávky v 7.00 hod. zastávky po trase Morávka, Dobrá, Brno. Předpokládaná cena za autobus, ubytování, polopenzi a vinný sklep 2 100 Kč. Vstupy do zámků a zahrad samostatně. Podrobné informace u níže jmenovaných.

Září — říjen 2012 Výstavy Jablunkov, Nýdek

Program: Vendryně — vápenka z 19. století, Jablunkov — klášter sv. Alžběty a Františka z Assisi, zahrady, Dům zahrádkářů, Bystřice — zahradnictví, skalničky, květiny, Nýdek — výstava a prohlídka. Odjezd v 8.00 hod z Morávka Velký Lipový. Zastávka po trase Morávka, Pražmo, Dobrá, Vendryně. Předpokládaná cena 150 Kč.

Přihlášky u:

Bražinová Jarmila, Morávka — tel.: 558 691 093
Nitrová Eva, Raškovice — mobil 728 335 115
Pěchůvka Miroslav, Pražmo — mobil 732 414 941

Ohlédnutí za velikonoční výstavou

Ve spolupráci se školami a školkami Morávky, Pražma a Raškovice se nám podařilo uspořádat výstavu, která všechny, kdo ji shlédli (okolo 600 návštěvníků), potěšila. Dík patří aranžérkám — Renátě Napoleone Slováčkové, Libuši Šafářové, Jarmile Vepřekové, Haně Sumcové, Zdeňce Strakošové a M. Blahutové.

Dlouhý seznam nadšených lidí, kteří věnovali svůj čas pro druhé, by se nevešel do tohoto informátoru. Proto prostě obdivuji a děkuji.

Děk patří též našemu starostovi a jeho družině za maximální a nezištnou pomoc. Těšíme se na novou radnici a moudré zastupitele.

Krásné jaro po kruté zimě přejí zahrádkáři.

*Za ZO ČZS Morávka
Jarmila Bražinová*

POZVÁNKA

Dovolujeme si Vás pozvat na **očkování psů proti vzteklině**, které se bude na Morávce konat v sobotu 21. 4. 2012 na těchto místech:

U Obecního úřadu.....	9.00 — 9.15 hod
U restaurace Partyzán.....	9.20 — 9.30 hod
Slavíč — škola.....	9.35 — 9.40 hod
Úspolka	9.45 — 9.50 hod
Bebek	10.00 — 10.10 hod

Očkování má platnost dva roky. Povinnost se vztahuje na psy vakcinované naposledy v roce 2010. Cena za činí 150 Kč a je splatná ihned při očkování. Každý pes obdrží potvrzení do očkovacího průkazu a evidenční známku.

Zajistěte prosím doprovod, který je schopen udržet psa při zákroku.

Neposílejte se psy nezletilé děti a nezapomeňte očkovací průkaz.

Při vakcinaci bude možno zakoupit tablety na odčervení a přípravky proti blechám a klíšťatům. Pokud máte zájem o společnou vakcinaci vztekliny a infekčních nemocí, je nutno tuto skutečnost nahlásit telefonicky na č. 558 638 260.

Srdečně Vás zve tým pracovníků 1. veterinární kliniky ve Frýdku–Místku.

Občanské sdružení Diakonie Broumov je nezisková organizace, která poskytuje sociální služby pro občany z okraje společnosti – materiální pomoc sociálně potřebným, azylové ubytování i pracovní příležitost.

Více na [www: diakoniebroumov.org](http://www.diakoniebroumov.org)

VYHLAŠUJE SBÍRKU POUŽITÉHO OŠACENÍ

- Letního a zimního oblečení /dámské, pánské, dětské/
- Lůžkovin, prostěradel, ručníků, utěrek, záclon,
- Látky (minimálně 1 m², prosíme, nedávejte nám odřezky a zbytky látek)
- Domácí potřeby-nádoby bílé i černé, skleničky- vše nepoškozené
- Peří, péřových a vatovaných přikrývek, polštářů a dek
- Obuv — veškerou nepoškozenou
- Hračky — nepoškozené a kompletní

VĚCI, KTERÉ VZÍT NEMŮŽEME:

- *ledničky, televize, počítače a jinou elektroniku, matrace, koberce — z ekologických důvodů*
- *nábytek, jízdní kola a dětské kočárky - ty se transportem znehodnotí*
- *znečištěný a vlhký textil*

Sbírka se uskuteční:

dne: 1. června 2012 od 7.30 do 15.30 hod.

místo: Morávka — bývalá prodejna maso uzeniny

Věci prosíme zabalené do igelitových pytlů či krabic, aby se nepoškodily transportem

Děkujeme za Vaši pomoc.

Blíží informace Vám rádi sdělíme: tel.: 224 316 800, 224 317 203

Bulvár na Morávce

Ač nejsem člověk bažící po publicitě, s údivem jsem zjistila, že jsem se stala klíčovým prvkem v boji proti starostovi "ubližovači školy". Paní Jarolímová na veřejnosti uvedla, že se můj manžel mstí škole za to, že jsem jako neaprobovaná musela opustit školu.

Paní Jarolímová jako svůj argument použila všeobecně známý fakt, že ve své době mohli inženýři učit na základních školách takzvaně na podmínku. To znamená, že do tří let museli zahájit studium na VŠ pedagogické, jinak učili neaprobovaně. Jelikož již jednu aprobaci mám (střední odborná škola), nehodlala jsem absolvovat další vysokoškolské studium a své působení na základní škole jsem brala jako dočasné (potřebovala jsem kvůli dojíždění překlenout období, kdy byly moje děti malé). Byly jsme tehdy na škole inženýrky tři a všechny jsme odešly. Ať už z jakýchkoliv důvodů, děti mých kolegyně odešly po jejich odchodu do Raškovic, moji synové však řádně dochodili školu na Morávce. Já sama jsem po svém odchodu ještě dva roky na zdejší škole vedla odpoledne počítačový kroužek.

Zda tyto skutečnosti svědčí o odchodu v afektu a zakládají důvod k mstivému jednání ponechávám laskavě na úsudku čtenáře.

Přestože cítím z výroku p. Jarolímové zoufalou snahu učinit z mého muže mstivou obludu, dle starého pořekadla: „Kdo po tobě kamenem, ty po něm chlebem.“ přeji p. Jarolímové slunce v duši.

Ing. Renata Ševčíková

KLUB RODIČŮ PŘI ZÁKLADNÍ ŠKOLE MORÁVKA

Vás srdečně zve

do divadla J. Myrona
na moderní balet

PADAJÍCÍ ANDĚLÉ

Kdy: PÁTEK 20. DUBNA 2012

Cena: 140 Kč nebo 120 Kč + 10 Kč do KR (50% sleva)

Odjezd: 17.00 od ZŠ Morávka

Doprava: hradí Obecní úřad Morávka

Vstupenky je možno zakoupit nebo rezervovat
u p. Daňkové na tel. 558 637 106, 606 641 080
nebo na sekretariátu školy 558 691 029

TJ LIGNUM MORÁVKA

KONEČNÁ TABULKA MUŽI KP. I. TŘÍDY

p.	družstvo	utkáni	V	P	sety	míče	body
1.	VK Opava a.s.	36	29	7	95:37	3093:2589	87
2.	<u>TJ Lignum - Morávka</u>	36	26	10	92:39	3094:2708	81
3.	SK AZ Kylešovice	34	22	12	72:55	2847:2770	60
4.	TJ Jäkl Karviná	36	19	17	76:62	3017:2944	60
5.	DTJ Polanka nad Odrou	36	19	17	75:66	3118:3051	57
6.	USK Slávie OU Ostrava	36	17	19	69:70	3026:2994	54
7.	KV Tatra Kopřivnice	36	16	20	62:81	3007:3092	47
8.	SK Metylovice	34	15	19	61:76	2982:3050	41
9.	TJ Sokol Opava - Kateřinky	36	12	24	50:81	2730:2956	37
10.	TJ Odry	32	1	31	10:95	1818:2578	4

Děkujeme všem hráčům za reprezentaci obce Morávky, které skončilo na krásném 2. místě před silnými krajskými městy.

Zároveň děkujeme všem sponzorům, bez kterých by se takto vysoká soutěž nedala hrát:

- Obec Morávka
- Lignum stolařství, Miloš Bulko
- Restaurace u splavu, Antonín Biskup
- Elektroservis Vlček
- LUCKY travel, Allianz pojišťovna, Radim Bulko
- ČSOB, Miroslav Kudlík
- Stavebniny Nováková
- FAMO—SERVIS, Ing. Otakar Dluhoš
- Elektromontáže Lubomír Skotnica
- Hotel Lipový, Jiří Jaroš

Dále děkujeme všem našim fanouškům, kteří nás podporovali po celou sezónu a dělali vynikající atmosféru při domácích mistrovských utkáních.

Rádi bychom vás pozvali na velmi oblíbené turnaje: 2. ročník turnaje smíšených družstev 4+2, který se koná 14. 7. 2012 a 7. ročník turnaje mužů dne 4. 8. 2012, O pohár starosty obce Morávka. Tyto turnaje se budou konat na hřištích ZŠ Morávka.

Miloš Bulko, předseda oddílu

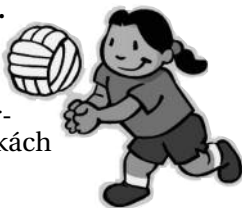
Volejbalový klub Raškovice (volejbal + ASPV)

ZAČÍNÁME...

Začátkem května 2012 zahajuje VK Raškovice volejbalovou přípravku pro všechny chlapce a děvčata — rok narození 2003, 2004, 2005.

Přípravka bude zaměřena především na pohybové a míčové hry s předpokladem zapojení se do tzv. barevného volejbalu v sezóně 2012/2013.

O přesném termínu první schůzky budou rodiče a děti informováni v průběhu měsíce dubna na internetových stránkách www.vkraskovice.cz, ve škole a vývěsních tabulích v obci.

PRONAJÍMÁME...

Zájemci o rezervaci volejbalových kurtů včetně nového beach volejbalového kurtu v areálu TJ Sokol Raškovice mohou kontaktovat p. Jiřího Biolka. Kurty budou ke hře k dispozici nejdříve od druhé poloviny května 2012.

POŘÁDÁME...

Na volejbalových kurtech v Raškovicích:

volejbalové turnaje mládeže „MALÁ CENA BESKYD“ — 9. 6 — 10. 6. 2012

turnaj smíšených družstev „SMÍŠENKY“ — 21. 7. 2012

turnaj žen a juniorek POHÁR JAROMÍRA VYBÍRALA — 18. 8. 2012

turnaj mužů a juniorů MEMORIÁL JOSEFA SALÁTA — 19. 8. 2012

ASPV

Asociace sportu pro všechny pod vedením p. Hanky Felcmanové organizuje začátkem dubna 2012 další cvičení pro veřejnost na záda a klouby pod názvem „ABY ZÁDA NEBOLELA“. Toto cvičení proběhlo s velkým úspěchem již začátkem roku, kdy byla zcela zaplněna tělocvična v Raškovicích.

VEŠKERÉ INFORMACE O ČINNOSTI VK RAŠKOVICE NAJDETE NA www.vkraskovice.cz

MOTOZEM

oblečení / příslušenství / díly

Hlavní 12, Šenov
Mobil: 608 366 491, www.MotoZem.cz

VODA TOPENÍ PLYN

JOSEF HLISNÍK

(v Raškovicích)

Nabízí tyto služby:

VODOINSTALATÉRSKÉ PRÁCE:

výměna rozvodů pitné a užitkové vody, rekonstrukce koupelen,
výměna vodovodních baterií, montáž ohřivačů vody elektrických,
kombinovaných.

TOPENÁŘSKÉ PRÁCE:

výměna otopných těles, včetně rozvodů v mědi železe nebo vícevrstvých trubkách.
Montáž podlahového topení včetně pokládky polystyrénu.
Montáž kotlů na tuhá paliva. Solární systémy.

PLYNOINSTALATÉRSKÉ PRÁCE:

montáž plynových kotlů, plynových spotřebičů, provádění plynových přípojek od HUP.

kontakt: 607 956 196

email: hlnik.vodotopo@email.cz

www.votopl-hlnik.kvalitne.cz

GARÁŽOVÁ VRATA, PLOTY, PLETIVA, **Okrasné dřeviny, dřevěný zahradní nábytek, dekorace.**

Garážová vrata od 9.999 Kč vč. 20% DPH.

Výklopná, dvoukřídlá, sekční.

Otevírání ruční nebo s pohonem na dálkové ovládání. Typizovaná i na míru. Standardní barvy i imitace dřeva. Doplnková výbava.

Provádíme i montáže.

PLOTY – PLETIVO: Prodej a výstavba oplocení.

Pletiva, kované ploty, průmyslové, mobilní, svařovaná pletiva, svařované panely, branky a brány. Při objednávce včetně montáže sleva 30% na okrasné dřeviny ze zahradnictví.

THUJE a další okrasné dřeviny. Sazenice od 10,- Kč/kus. Množstevní slevy.

Prodáváme také stínící tkaninu. Dřevěný zahradní nábytek a dekorace.

www.KANCLIR.cz

Hrabovská 5/39, Ostrava – Nová Bělá, 724 00

Tel.: 722 550 000, 732 650 203

Doprava po celé ČR. ZDARMA DOPRAVA při celkovém nákupu nad 7.000 Kč.

Zajišťuje:

- sjednávání objednávek smutečních obřadů,
- převozy zesnulých - nepřetržitě 24 hodin denně,
- tisk parte včetně zpracování grafických návrhů,
- smuteční reprodukcí hudbu,
- smuteční květinovou vazbu,
- smutečního řečníka,

- prodej hřbitovního zboží,
- správu a údržbu hřbitovů,
- agendu související s hřbitovou matrikou,
- pronájem hřbových míst,
- výkopy hrobů.

Adresa: Radniční 10, 738 01 Frýdek - Místek, telefon: 558 432 204, e-mail: info@pietas.info
Nepřetržitá služba: 604 555 500 (převozy zesnulých) www.pietas.info

Provozní doba:

pondělí a středa
od 7.30 do 17.00 hodin
úterý, čtvrtek a pátek
od 7.30 do 15.00 hodin

Provozovatel:

TS a.s., 17. listopadu 910,
738 02 Frýdek - Místek

EkoScroll

solární systémy
tepelná čerpadla
regulace topení

automatické kotle

výkon
8-400 kW

záruka
5 let

topivo:
uhlí
peletky
obilí...
s doplňkovým palivem
- kusové dřevo

Ekogalva s.r.o. | Sentřiného 17/27 | 591 01 Žďár nad Sázavou
tel: 734 574 589 | 605 986 265 | e-mail: info@ekoscroll.cz

www.ekoscroll.cz

Automatické kotle Ekoscroll jsou ekologické kotle na spalování hnědého uhlí ořech 2 a peletek s možností spalování i kusového dřeva.

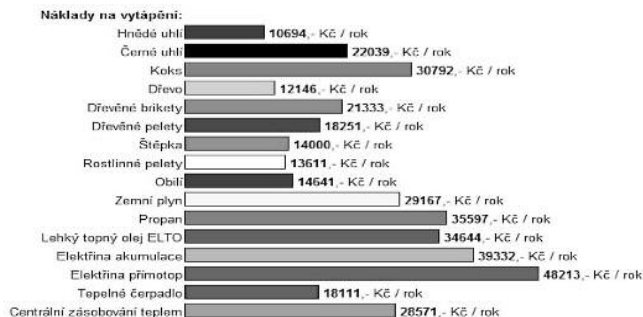
Kotle vyrábíme s litinovým výměníkem z litiny EN-GJL-200, nebo s plechovým výměníkem z kotlového plechu P265GH o síle 6 mm, o výkonech 18 až 150kW.

Rídicí jednotka kotle s grafickým displejem zajišťuje jednoduchou komfortní obsluhu, řídí automatické podávání paliva, čerpadlo topného okruhu, čerpadlo podlahového topení a čerpadlo pro ohřev teplé užitkové vody. Dále je možné řídicí jednotku doplnit čidlem pro ekvitermní regulaci a čidly pro ovládání čtyřcestného ventilu. Řídicí jednotku doporučujeme připojit k prostorovému termostatu s týdením naprogramováním požadovaných teplot v domácnosti.

Do kotlů se přidává jednou za 7 až 10 dnů v přechodném období na jaře a na podzim. V zimě je průměrná doba přikládání 2 až 5 dní.

Kotel má speciální šnekový podavač s retortovým otočným hořákem z litiny, který je předmětem patentu.

Na níže uvedeném obrázku si můžete porovnat náklady na vytápění podle druhu paliva.
/ zdroj www.tzb-info.cz/.

Kontakt: www.ekoscroll.cz; info@ekoscroll.cz; tel: 734 574 589